

Persbericht

10 februari 2023

CAft: "Benut herstel ten behoeve van een weerbare economie"

Oranjestad – Het herstel van de Arubaanse economie zet door. In 2022 groeide de economie volgens de laatste inzichten van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) met 12 procent. Voor 2023 wordt een groei verwacht van 5 procent. Mede door dit krachtige economische herstel en de aangekondigde belastingmaatregelen wordt in 2023 een overschot op de begroting verwacht van 1 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Dit is, gezien de impact van coronacrisis in afgelopen jaren, een positieve kentering. Het is belangrijk dat Aruba dit momentum aangrijpt om de overheidsschuld van AWG 5,7 miljard terug te brengen naar een houdbaar niveau. Daarvoor moet Aruba naast het verhogen van de baten en incidentele dekkingen, extra besparingen realiseren. Structurele hervormingen in de gezondheidszorg en sociale zekerheid zorgen daarbij voor meer weerbaarheid. Het College Aruba financieel toezicht (CAft) heeft daar tijdens zijn bezoek aan Aruba op 9 en 10 februari 2023 aandacht voor gevraagd.

Toewerken naar weerbare economie

Hoewel de economie van Aruba sterk aantrekt en in 2023 een overschot van 1 procent van het bbp wordt verwacht, zijn de zorgen voor de toekomst niet weg. De schuld per Arubaanse inwoner bedraagt circa AWG 55.000. Toekomstige generaties worden opgezadeld met hoge schulden. Het is daarom van belang dat Aruba stappen zet om te komen tot duurzame overheidsfinanciën. De begroting 2023 voldoet aan de begrotingsnorm en dat is een eerste stap in de goede richting. Maar om deze trend vast te houden, en in komende jaren hogere overschotten te kunnen realiseren, zijn echter additionele maatregelen nodig. Het is van belang dat Aruba reeds in 2023 extra structurele besparingen doorvoert, en niet daarvoor wacht tot 2024 zoals in de begroting wordt voorgesteld. Het Landspakket biedt hiervoor een handvat, zoals het verhogen van de financiële zelfredzaamheid van overheidsentiteiten als Serlimar en Arubus N.V.

Belastingen

De belastingbaten van Aruba kunnen aanzienlijk worden verhoogd door een verbetering van de lage belastingcompliance. Het CAft adviseert om hiertoe voortvarend maatregelen te treffen. Dat draagt niet alleen bij aan het verbeteren van de overheidsfinanciën, maar ook aan het evenwichtiger verdelen van de belastingdruk. In dat kader adviseert het CAft de invoering van een belasting op foaien opnieuw te overwegen. In lijn met de doelstellingen uit het Landspakket werkt Aruba aan het vereenvoudigen van het belastingstelsel. Om in 2023 een surplus van ten minste 1 procent van het bbp te kunnen realiseren, dient de wetgeving voor het heffen van de belasting op bedrijfsomzetten (BBO) aan de grens zo spoedig mogelijk in formele procedure worden gebracht. Daarnaast moedigt het CAft, in lijn met eerdere aanbevelingen van het IMF, Aruba aan om het stelsel van indirecte belastingen te vereenvoudigen en de eerder aangekondigde belasting op toegevoegde waarde (btw) alsnog in te voeren.

Investeringsen

Om de economie weerbaarder te maken, en de verdien capaciteit te verhogen, zijn investeringen nodig.

Het begrote bedrag aan investeringen in 2023 voor AWG 20 miljoen is bijzonder laag. Gerichtte investeringen in bijvoorbeeld infrastructuur en klimaatmitigatie- en adaptatieprojecten leveren een bijdrage aan duurzame economische groei. Het CAft spoort Aruba aan om tot een meerjarig investeringsplan te komen.

Zorg en sociale zekerheid

Aruba heeft reeds verschillende maatregelen getroffen om de financiële positie van het sociale stelsel te verbeteren, zoals de versoering van de positieve lijst. Door demografische ontwikkelingen zullen echter de uitgaven aan de zorg en het ouderdomspensioen sneller stijgen dan de inkomsten, en ontstaan er, bij ongewijzigd beleid, binnen afzienbare tijd tekorten. Besparingen in de zorg en de sociale zekerheid dienen dan ook in dit meerjarenperspectief gezien te worden. Het treffen van maatregelen nu is nodig om de betaalbaarheid van het sociale stelsel ook voor toekomstige generaties te garanderen. In dat kader spoort het CAft Aruba aan om te komen tot gedegen meerjarenramingen voor de ontwikkeling van de zorguitgaven.

Per 1 februari 2023 is mevrouw Lidewijde Ongering benoemd als voorzitter van het College Aruba financieel toezicht, het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, en het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Het CAft bracht op 9 en 10 februari een bezoek aan Aruba en voerde gesprekken met de Gouverneur, de minister van Financiën en Cultuur, de minister van Toerisme en Volksgezondheid, de minister van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken, de ministerraad en de Staten. Daarnaast heeft het CAft ook gesproken met de directie van Aruba Trade & Industry Association (ATIA).

[Einde Persbericht]

Fotograaf:

Eric Boeldak

Fotobijschrift:

De begroting 2023 van Aruba voldoet aan de begrotingsnorm en dat is een eerste stap in de goede richting.

Noot voor de redactie – niet voor publicatieContactpersoon CAft:

Secretariaat College Aruba financieel toezicht

Ray Thuis - Secretaris

Telefoon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084

Email info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Perscontacten:

Jefka Alberto

Telefoon (+5999) 512-6861

Comunicado di Prensa

10 di februari 2023

CAft: "Haci uzo di recuperacion na probecho di un economia resistente"

Oranjestad – Recuperacion di economia Arubiano ta sigui. Den 2022 economia a crece cu 12 por ciento, segun e ultimo calculonan di Fondo Monetario Internacional (IMF). Pa 2023 ta spera un crecimiento di 5 por ciento. Door di, entre otro, e recuperacion economico fuerte aki y e medidanan fiscal anuncia, ta spera un surplus presupuestario di 1 por ciento di e producto interno bruto (PIB) na 2023. Esaki ta un cambio positivo, considerando e impacto di e crisis di pandemia durante e ultimo añanan. Importante ta pa Aruba probecha di e impulso aki pa reduci e debe publico di AWG 5.700 miyon na un nivel sostenibel. Pa logra esey Aruba mester spaar extra banda di aumenta entrada y cobertura incidental. Reforma structural di cuida di salud y seguridad social ta percura pa mas resiliencia. CAft a pidi atencion pa esaki durante su bishita na Aruba dia 9 y 10 di februari 2023.

Traha pa yega na economia resiliente

Aunke economia di Aruba ta recuperando fuertemente y ta spera un surplus di 1 por ciento di e PIB na 2023, preocupacion pa futuro ta sigui vigente. Debe pa cada residente di Aruba ta mas o menos AWG 55.000. E generacionnan futuro ta horca cu debe halto. P'esey, ta importante pa Aruba tuma paso pa logra finansa publico sostenibel. Presupuesto di 2023 ta cumpli cu e norma presupuestario y esey ta un prome paso den bon direccion. Pero, pa mantene e tendencia aki y logra surplus mas halto den e añanan binidero, mester medida adicional. Importante ta pa Aruba spaar structuralmente mas, na 2023 caba, y no warda te na 2024 pa haci esey, manera ta propone den e presupuesto. E Pakete di Medida (Landspakket) ta sirbi como guia pa esaki, manera aumento di habilidad di entidad gubernamental, manera Serlimar y Arubus N.V., pa mantene nan mes financieramente.

Impuesto

Entrada fiscal di Aruba por subi significativamente, si mehora cumplimiento fiscal. CAft ta recomenda pa tuma medida diligentemente al respecto. No solamente ta contribui na mehoracion di finansa publico, sino tambe na distribucion mas balansa di presion fiscal. Den e contexto ey CAft ta recomenda pa reconsidera introduccion di impuesto riba tip. Den liña cu e obhetivonan di e Pakete di Medida, Aruba ta trahando pa simplifica e sistema fiscal. Pa logra un surplus di por lo menos 1 por ciento di e PIB den 2023, mester cuminsa e proceso legislativo pa cobra impuesto riba volumen di benta (BBO) na frontera mas pronto posibel. Tambe, den liña cu recomendacion anterior di IMF, CAft ta anima Aruba pa simplifica e sistema di impuesto indirecto y sigui cu introduccion di impuesto riba balor añadi (iba), manera a anuncia anteriormente.

Inversion

Pa haci economia mas resiliente y pa aumenta su capacidad pa genera entrada, ta necesario pa inverti. E suma presupuesta pa inversion den 2023, di AWG 20 miyon, ta demasiado abou. Inversion specifico den, por ehempel, infraestructura y proyecto di mitigacion y adaptacion na cambio climatico, ta contribui na crecimiento economico sostenibel. CAft ta anima Aruba pa elabora un plan di inversion plurianual.

Cuido di salud y seguridad social

Aruba a tuma varios medida caba pa mehora e situacion financiero di e sistema social, manera reduci gasto di e lista positivo. En cambio, door di desaroyo demografico, gasto den cuidado y den pensioen di behes lo aumenta mas lihe cu entrada y, si no cambia e maneho, pronto lo tin deficit. Pues, mester mira economisacion den cuidado y seguridad social den e perspectiva plurianual aki. Ta necesario pa tuma medida awor pa garantiza cu e sistema social ta pagabel pa e generacionan futuro tambe. Den e contexto ey CAft ta anima Aruba pa yega na calculacion plurianual bon funda pa desaroyo di gasto den cuidado di salud.

Entrante dia 1e. di februari 2023 a nombra Señora Lidewijde Ongerling presidente di Colegio di supervision financiero di Aruba (CAft), Colegio di supervision financiero di Corsou y Sint Maarten (Cft), y Colegio di supervision financiero di Boneiro, Saba y Sint Eustatius (Cft). CAft a bishita Aruba dia 9 y 10 di februari y a hiba combersacion cu Gobernador, Minister di Finansa y Cultura, Minister di Turismo y Salud Publico, Minister di Transporte, Integridad, Naturalesa y Asunto di Hende Grandi, Consejo di Minister y Parlamento. Banda di esey, CAft a combersa tambe cu directiva di Aruba Trade & Industry Association (ATIA).

[Fin di e Comunicado di Prensa]

Fotografo:

Eric Boeldak

Texto na potret:

Presupuesto di 2023 di Aruba ta cumpli cu e norma presupuestario y esey ta un prome paso den bon direccion.

Nota pa redaccion – no pa publicacionPersona di contacto na Cft:

Secretariado di Colegio di supervision financiero di Aruba
Ray Thuis - Secretario
Telefon +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084
Email info@cft.cw
Website www.cft.cw

Persona di contacto cu Prensa:

Jefka Alberto
Telefon +5999 512-6861

Komunikado di Prensa

10 di febrüari 2023

CAft: "Utilisá rekuperashon na benefisio di un ekonomia mas sólido"

Oranjestad – Rekuperashon di ekonomia di Aruba ta kontinuá. Ekonomia a krese ku 12 porshento den 2022, segun e último kákulonan di Fondo Monetario Internashonal (IMF). Ta spera un kresementu di 5 porshento pa 2023. Komo konsekuensia di entre otro e rekuperashon ekonómiko fuerte aki i e medidanan di impuesto ku a keda anunsiá, pa 2023 ta spera un surplus presupuestario di 1 porshento di e produkto interno bruto (PIB/GDP). Si konsiderá e impakto di e krisis di pandemia durante e último añanan, esaki ta un kambio positivo. Importante ta pa Aruba probechá e momentum aki pa redusí e debe públiko di AWG 5.7 miar na un nivel sostenibel. Pa logra esei, ademas di oumentá su entrada i kobertura insidental, Aruba mester spar èkstra. Den e kuadro aki reforma struktural di kuido di salú i seguridat sosial ta sòru pa mas solidos. Kolegio di supervishon finansiero di Aruba (CAft) a pidi atenshon pa esaki durante su bishita na Aruba riba 9 i 10 di febrüari 2023.

Traha pa ekonomia resiliente

Ounke Aruba su ekonomia ta rekuperando fuertemente i ta spera un surplus di 1 porshento di e PIB na 2023, preokupashon pa futuro no a kita. E debe pa kada habitante di Aruba ta aproksimadamente AWG 55.000. E futuro generashonnan tin ku karga un debe haltu. Pa e motibu aki ta importante pa Aruba tuma paso pa logra finansa públiko sostenibel. Presupuesto di 2023 ta kumpli ku e norma presupuestario i esei ta un promé paso den e bon direkshon. Sinembargo, pa mantené e tendensia aki i logra surplus mas haltu den e añanan benidero, ta nesesario pa tuma medida adishonal. Importante ta pa Aruba spar strukturalmente mas for di 2023 i no warda te na 2024 pa hasi esaki, manera ta proponé den e presupuesto. E Pakete Nashonal (Landspakket) ta brinda hèrmènt pa esaki, manera mehoramentu di kapasidat di entidatnan gubernamental manera Serlimar i Arubus N.V. pa nan mantené nan mes finansieramente.

Impuesto

Entrada fiskal di Aruba lo por subi konsiderablemente, si kumplimentu ku pago di impuesto (compliance) mehorá. CAft ta rekomendá pa den forma diligente tuma medida riba e tereno aki. No solamente esaki lo kontribuí na mehorashon di finansa públiko, si pero tambe na un distribushon mas balansá di e preshon fiskal. Den e kuadro ei CAft ta rekomendá pa rekonsiderá introdukshon di impuesto riba tep. Den liña ku e metanan di e Pakete Nashonal, Aruba ta trahando riba simplifikashon di su sistema fiskal. Pa logra un surplus di por lo ménos 1 porshento di e PIB den 2023, mester formalisá mas pronto posibel e proseso legislativo pa kobra impuesto riba volumen di benta (BBO) na frontera. Ademas, den liña ku rekomendashon anterior di IMF, CAft ta stimulá Aruba pa simplifiká e sistema di impuesto indirekto i sigui ku introdukshon di impuesto riba balor añadi (BTW), manera a keda anunsiá anteriormente.

Invershon

Ta nesesario pa invertí, pa hisa ekonomia su kapasidat di bòns bèk i pa oumentá su kapasidat di generá entrada. E suma presupuestá pa invershon den 2023 di AWG 20 mion ta demasiado abou. Invershon dirigi

den por ehèmpel, infrastruktura i proyekto di mitigashon i adaptashon na kambio di klima, ta kontribuí na kresementu ekonómiko sostenibel. CAft ta stimulá Aruba pa traha un plan di invershon di mas aña.

Kuido di salú i seguridat sosial

Aruba a tuma vários medida kaba pa mehorá e situashon finansiero di su sistema sosial, manera ekonomisashon di e lista positivo. Desaroyonan demográfiko, gastu den kuido i den penshon di behes lo oumentá mas lihé ku entrada den kaso ku e maneho keda igual, pronto lo tin un défisit. Pues mester mira ekonomisashon den kuido i seguridat sosial den e perspektiva di mas aña aki. Ta nesario pa tuma medida awor pa garantisá ku e sistema sosial ta keda pagabel pa futuro generashonan tambe. Den e konteksto ei CAft ta stimulá Aruba pa yega na kalkulashon profundo di mas aña relashoná ku desaroyo di gastu den kuido di salú.

Entrante 1 di febrüari 2023 a nombra señora Lidewijde Ongerling komo presidente di Kolegio di supervishon finansiero di Aruba, Kolegio di supervishon finansiero di Kòrsou i Sint Maarten i Kolegio di supervishon finansiero di Boneiru, Saba i Sint Eustatius. CAft a bishitá Aruba riba 9 i 10 di febrüari i a hiba kòmbersashon ku Gobernador, Minister di Finansa i Kultura, Minister di Turismo i Salubridat Públiko, Minister di Transporte, Integridat, Naturalesa i Asuntonan di Adul-tonan Mayor, Konseho di Minister i Parlamentu. Banda di esei, CAft a kòmbersá tambe ku direktiva di Aruba Trade & Industry Association (ATIA).

[Fin di e Komunikado di Prensa]

Fotógrafa:

Erick Boeldak

Teksto pa foto:

Presupuesto di 2023 di Aruba ta kumpli ku e norma presupuestario i esei ta un promé paso den e bon direkshon.

Nota pa redakshon – no pa publikashon

Kontakto na CAft:

Sekretariado Kolegio di supervishon finansiero di Aruba
Telefòn +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084
Email info@cft.cw
Website www.cft.cw

Persona di kontakto pa prensa:

Jefka Alberto
Telefòn +5999 512-6861

Press release

February 10th, 2023

CAft: “Utilize recovery for the benefit of a resilient economy”

Oranjestad – The recovery of the Aruban economy endures. In 2022 the economy grew by 12 percent, according to the latest insights of the International Monetary Fund (IMF). A growth of 5 percent is expected for 2023. Partly due to this strong economic recovery and the announced tax measures, a budget surplus of 1 percent of Gross Domestic Product (GDP) is expected in 2023. Considering the impact of the corona crisis in recent years, this is a positive turnaround. It is important that Aruba seizes this momentum to bring the public debt of AWG 5.7 billion back to a sustainable level. To this effect in addition to increasing its income and incidental coverage, Aruba needs to realize savings as well. In this regard structural reforms in health care and social security provide more resilience. During its visit to Aruba on February 9th and 10th, 2023, the Board of financial supervision (CAft) drew attention to this matter.

Working towards resilient economy

Although Aruba's economy is picking up strongly and a surplus of 1 percent of GDP is expected in 2023, concerns for the future have not disappeared. The debt per Aruban resident amounts to approximately AWG 55,000. Future generations will be burdened with enormous debts. It is therefore important that Aruba takes steps to achieve sustainable public finances. The 2023 budget meets the budget standard and that is a first step in the right direction. However, in order to maintain this trend and be able to realize higher surpluses in the coming years, additional measures are needed. It is important that Aruba implement additional structural savings already in 2023, and not wait until 2024 as is proposed in the budget. The National Package offers tools to achieve this, such as increasing the financial self-sustainability of government entities like Serlimar and Arubus N.V.

Taxes

Aruba's tax benefits can be significantly increased with an improvement of the low tax compliance. The CAft recommends taking diligent measures to this end. Not only does this contribute to improving public finances, but also to a more balanced distribution of the tax burden. In that regard, the CAft advises to reconsider the introduction of a tax on tips. In line with the objectives of the National Package, Aruba is working on the simplification of the tax system. In order to achieve a surplus of at least 1 percent of GDP by 2023, the legislation for the levying of business turnover tax (BBO) at the border has to be incorporated in a formal procedure as soon as possible. In addition, the CAft encourages Aruba, in line with previous IMF recommendations, to simplify the system of indirect taxes and to introduce the previously announced Value Added Tax (VAT/BTW).

Investments

Investments are needed to make the economy more resilient and to increase the earning capacity. The budgeted amount of investments in 2023 for AWG 20 million is very low. Targeted investments for example in infrastructure and climate mitigation and climate adaptation projects contribute to sustainable economic growth. The CAft encourages Aruba to devise a multi-year investment plan.

Health care and social security

Aruba has already taken various measures to improve the financial position of the social system, such as the introduction of austerity measures in the positive list. Nevertheless, due to demographic developments, expenditures on health care and old age pensions will increase faster than income, and if the existing policies remains unchanged, shortages will arise within the foreseeable future. Savings in health care and social security should therefore be viewed in this long-term perspective. Taking measures now is necessary to guarantee the affordability of the social system for future generations as well. In that regard, the CAft urges Aruba to come up with thorough multi-annual estimates for the development of health care expenditure.

As of February 1st, 2023, Ms. Lidewijde Ongerling has been appointed as chair of the Board of financial supervision Aruba, the Board of financial supervision Curaçao and Sint Maarten, and the Board of financial supervision Bonaire, Sint Eustatius and Saba. The CAft visited Aruba on February 9th and 10th and held talks with the Governor, the Minister of Finance and Culture, the Minister of Tourism and Public Health, the Minister of Transport, Integrity, Nature and Elderly Affairs, the Council of Ministers and Parliament. In addition, the CAft also spoke with the management of the Aruba Trade & Industry Association (ATIA).

[End of press release]

Photographer

Eric Boeldak

Caption

Aruba's budget for 2023 meets the budget standard and that is a first step in the right direction.

Note for the editing department – not for publicationContact CAft:

Secretariat Board of financial supervision Aruba
Telephone +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084
Email info@cft.cw
Website www.cft.cw

Press contacts:

Jefka Alberto
Telephone +5999 512-6861